

BDM *nyt*

Nr. 3 • 2024 • ÅRGANG 180

BRØDREMENIGHEDENS DANSKE MISSION

Tema: Skaberværk

Når frelse får en social og
universel dimension

Tekst
Arngeir Langås,
generalsekretær

Gud har omsorg for hele skaberværket

Har du nydt naturen her i sommer? Set en smuk solnedgang, glædet dig over fuglenes sang, gået i ét med skaberværket på en lille vandretur i naturen?

Det har jeg.

Måske er kærlighed til skaberværket nøglen til at passe på det? Måske er det vigtigt, at vi mennesker indser, at vi er en del af naturen og ikke over eller udenfor den, hvis vi rigtig skal forstå hvad, der er på spil i vor tid?

For med hovedet ved vi jo, at klimakrisen er over os; det kan vi læse om hver dag i aviserne: Grønlands is smelter, havet bliver varmere. Vi kan også mærke det: regnet falder kraftigere, luften er fugtigere.

Tro præger holdning

Har vores tro på Gud noget med klimaet at gøre, med biodiversiteten? Ja, for hvad vi tror om Gud præger vores holdning til skaberværket. Hvis vi tror, at Jorden alligevel skal gå under, fordi det er forudbestemt af Gud, så orker vi måske ikke at kæmpe. For så er kampen umulig at vinde.

Eller hvis vi tror, at Gud er uden magt til at frelse livet på jorden eller ligeglad med vores liv. Så opgiver vi troen på Gud og mister livsmodet.

Gud er livets Gud

Den mest naturlige tro er efter min mening, at Gud elsker sit skaberværk, og at han lider med dyr og mennesker, når han ser, vi ødelægger livet.

Gud er livets Gud og gav endda sin Søn for at redde os fra døden.

Der er mange tegn på Guds lidenskab for livet. Men Han har delegeret et ansvar til os mennesker for at passe på Jorden.

Så min bøn er, at Helligånden giver os kraft, tro og evne til at kæmpe på livets side, sammen med Gud, for at frelse skaberværket. For frelse har vi brug for, ikke kun i åndelig forstand, men i aller højeste grad rent fysisk.

BDMnyt udgives af
Brødremenighedens Danske Mission

REDAKTION

Arngeir Langås, ansv. red.,
tlf. 3529 4820
Svend Løbner, redaktør,
tlf. 2870 7703
Marie Louise Rahbek Christiansen,
Signe Kruse, Tine Skovbo, Majken
Nikolajsen og Knud Elmo Knudsen

OPLAG

2.600
Udkommer:
Feb. • maj • sept. • dec.
ISSN 0901 • 330X

TRYK
Øko-Tryk, Skjern

LAYOUT

Helle Høeg
Brødremenighedens Danske Mission
Nørregade 14,
6070 Christiansfeld
tlf. 3529 4820
Hjemmeside: www.bdm-dk.dk
E-mail: bdm@bdm-dk.dk

Gaver kan indbetales på:
MobilePay 36945
Bank 0994 – 4672131928
Giro 4006666

Formand
Jørgen Bøytler
tlf. 7456 1420

Generalsekretær
Arngeir Langås
tlf. 3529 4820

Fundraising- og projektmedarbejder
Marie Louise Rahbek Christiansen
(barselsvikar)
tlf. 3529 4820

Administrations- og økonomichef
Lars Møllerup-Degn
tlf. 3529 4820

Ungdomssekretærer
Signe Kruse
tlf. 4217 5149

Celia Skjerning
tlf. 2022 5476

FORSIDEFOTO

Respice står på sin oversvømmede grund i Kipili ved Tanganyikasøen. Nu får han hjælp til et nyt hus.
Foto: Mads Refshauge Jakobsen

Da skolelæreren pludselig blev missionær

Det er 25 år siden, Knud Elmo Knudsen første gang rejste ud som missionær til Tanzania.

Tekst Svend Løbner, journalist

I år er det 25 år siden Knud Elmo Knudsen første gang blev udsendt som missionær af Brødremenighedens Danske Mission (BDM). Det lå ellers ikke i kortene, at Knuds liv skulle tage den drejning. Han var almindelig skolelærer i Christiansfeld, da han overhørte en samtale mellem præst og missionssekretær i Brødremenigheden: Man manglede en missionær i landsbyen Kipili ved Tanganyikasøens bred.

”Kan I bruge mig?”

Det gibbede i Knud, og dagen efter tog han spontant kontakt til dem begge og spurgte, om de mon kunne bruge ham til den opgave. De sagde begge ja, og så var ruten lagt. Og da hans hustru var gået bort på grund af sygdom halvandet år tidligere, var der ingen bånd, der bandt ham til Danmark. Og så gik det ellers ud over savannen dengang i 1999.

Siden viste det sig, at Knuds baggrund som lærer var særdeles nyttig i missionsarbejdet. I skolen havde han arbejdet med børn, der havde særlige udfordringer og derfor havde svært ved at følge med i den almindelige skoleundervisning. I Tanzania oplevede han også et væld af utilpassede børn, der i bund og grund manglede kærlighed og accept fra forældrene.

”Kristendommen forpligter”

Siden er det gået slag i slag. Den pædagogiske erfaring fik Knud Elmo Knudsen også brug for i både forkyndelsen og etableringen af håndvær-

kerskole, syskole og børnehjem. Og omkring Tanganyikasøen medvirkende han i et omfattende sundhedsprojekt med hygiejneoplysning, sundhedscentre og vandforsyning til 34 landsbyer på Tanzania-siden og 22 landsbyer på DR Congo-siden.

Hvorfor er du så engageret i Afrika?

– Mine forældre var missionærer i det sydlige Tanzania, så meget har jeg nok taget med fra dem. Jeg brænder for at vise befolkningen kærlighedens ansigt. Kristendommen forpligter. Jesus er jo slet ikke den flinke, rare fyr, som mange går og mener, han er. For han siger: ”Du skal!” Du skal forlade alt og følge mig. Du skal elske Gud og din næste. Og så er man ligesom nødt til at gøre det, han siger!

Knud Elmo Knudsen.

Læs hele artiklen på www.bdm-dk.dk

Her bliver evangeliet omsat til godt håndværk

På Håndværkerskolen i Sikonge får lærlinge en uddannelse i godt træarbejde til gavn for dem selv, deres familier, kirken og hele lokalsamfundet. Mission er evangeliet til hele mennesket, fastslår missionær Michael Toldam Korsgård.

Tekst
Svend Løbner,
journalist

Brødremenigheden er kendt for godt håndværk. Det er Christiansfeld et godt bevis på, og det præger kirkens missionsarbejde i Tanzania, hvor der er oprettet håndværkerskoler i både Sikonge og Kipili.

Lydene er ikke til at tage fejl af, mens vi går rundt på Håndværkerskolen i Sikonge, der også blot går under navnet Workshopen. Lærlingene saver, hamrer, limer og måler op under kyndig vejledning af mester og underviser. Sengegærder ved den ene væg, kister ved den anden, og møbler, vinduer og døre omkring høvlebænkene demonstrerer, at her lærer de 12 lærlinge hvad det vil sige at udføre et godt håndværk.

Men idéen med Håndværkerskolen stikker dybere. Her tjener de unge lærlinge en løn til deres familier, her får de en uddannelse, herfra reparerer missionens mange bygninger og herfra sendes håndværkere ud for at bygge og reparere kirker og andre af missionens bygninger i hele Vesttanzania stift – et område på størrelse med Danmark.

Mission er tilbud til hele mennesket

– Håndværkerskolens værksted hjælper kirken herude med bygninger af en kvalitet som kan holde i rigtig mange år. Både de små kirker ude i landsbyerne og de store inde i byerne, fortæller missionær Michael Toldam Korsgård, der har ledet Håndvær-

kerskolen de seneste tre år og stået i spidsen for byggeriet af en ny, stor kirke ved bispesædet for Vesttanzania Stift i Tabora.

– Håndværkerne hjælper også kirkens andre institutioner. Mission er nemlig ikke kun kirke, men et tilbud til hele mennesket: hospitalet, kirkens skoler og bibelskole, pointerer han.

Selv om Mia og Michael Toldam Korsgård nu er vendt tilbage til Danmark, kan de følge arbejdet i Sikonge online og med besøg fire gange årligt. Mia er rådgiver for Sikonge Hospital og Michael for Håndværkerskolen, der fungerer som et værksted med lærlinge.

Giver uddannelse og penge i hånden

Men det handler ikke kun om håndværk og byggeri, fastslår Michael:

– Værkstedet betyder meget for de unge mennesker. De får en uddannelse, som de ellers ikke ville have fået. At være lærling hjælper dem også lige nu og her, fordi de får en løn, de kan tage med hjem. Derfor bliver det et virkelig stort sikkerhedsnet for dem at have et job, fortæller han.

Vil lave ordentligt byggeri

En af dem er Adam Kisa. Fordi han stammer, vil det være svært for ham at fremlægge projekter på en videregående uddannelse. Men en håndværksuddannelse er lige sagen:

– Jeg vil gerne være ”fundi”, håndværker, ligesom mester og starte min egen virksomhed og kunne hjælpe folk med at lave ordentligt byggeri, siger han.

Og mester Julius Mtunda er glad for at vejlede en ung mand som Adam.

– Han er meget lydhør, og han tager alt det ind, vi underviser om. Han har en længsel efter at udvikle sig yderligere. Både som håndværker, men også for at hjælpe sin familie og lokalsamfund og kirke.

”Jeg lærer hele tiden noget”

Den samme indstilling har Baraka Mnyema, der har ansvar for den store rundsav, der saver træstammer til planker.

– Jeg har det godt efter en god arbejdsdag, fordi jeg føler, at jeg har udrettet noget. Og fordi mit arbejde gør en forskel, får jeg mod på at fortsætte og gøre det endnu bedre i morgen.

En af lærerne, Righton Kaombwe, glæder sig over

at give viden fra sig:

– Jeg er udlært tømrer og har dyb fred i hjertet, fordi jeg kan undervise de unge i godt tømrerarbejde og samtidig tjene til livets ophold, fortæller han.

– Det er dejligt at se lærlingene udvikle sig. Nu er det ikke kun mig, der er ”fundi”, men også mine lærlinge. Vores arbejde er til gavn for hele Sikonge.

Lærlinge i centrum

Mens Michael Toldam Korsgård er i Danmark, overtager Job Msogiti den daglige ledelse af Håndværkerskolen:

– Hvis kirken og missionen stadig vil have mig med på holdet, vil jeg arbejde for, at vi når vores mål. For vi har gode visioner. Jeg beder Gud om at holde mig sund og rask, så jeg kan hjælpe til her på værkstedet og dermed hjælpe kirken og hele samfundet.

Job Msogiti har en lang historie på Håndværkerskolen i Sikonge. Selv har han arbejdet på værkstedet siden 2003, og hans far, Erasto Msogiti, arbejdede sammen med Jørgen Bøytler alle otte år, da han var udsendt sammen med sin kone Ellen til Sikonge fra 1982-90. Erasto Msogiti flyttede med til Rukwa-provinsen, da Bøytlers flyttede til Kipili og arbejdede sammen med dem i yderligere 5-6 år.

Mens Michael Toldam Korsgård er i Danmark, overtager Job Msogiti den daglige ledelse af Håndværkerskolen.

Ny bog motiverer til klimahandling

Skal vi kunne bremse CO2-udslip og leve bæredygtigt, må det ske af kærlighed til Guds skaberværk, skriver professor Niels Henrik Gregersen i bogen *Klima, tro, håb og handling*.

Tekst Svend Løbner, journalist

Verden står over for en klimakatastrofe af dimensioner, hvis vi ikke bremser udledningen af CO2 og finder en ny livsstil, der tager hensyn til naturen og bevarer den for kommende generationer.

Hvad skal der til, for at vi bremser op og gør noget? Det vil en ny antologi hjælpe os med. ”Klima, tro, håb og handling” hedder bogen med 24 bidrag fra teologer, psykologer, antropologer og sociologer. Et digert værk, der kræver sin tid, hvorfor vi her kun fokuserer på en af artiklerne.

Hvor skal vi begynde?

Niels Henrik Gregersen er professor i systematisk teologi ved Københavns Universitet og udfolder det psykologiske landkort med *jubeloptimisten* på den ene side og *katastrofepessimisten* på den anden. Ingen af delene gør noget ved klimaproblemet, fordi de enten negligerer det eller opgiver det.

Men midt på kortet mødes optimismen og pessimisten i det, Gregersen kalder *halvoptimisten* og *halvpessimisten*. ”Begge er klar til at se problemerne i øjnene og søge løsninger,” skriver han (s. 43).

Man kunne også kalde begge parter for *klima-realister*. Men spørgsmålet står stadig og blaffer i vinden: Hvordan søger vi løsninger, og hvor skal vi begynde?

Basal kærlighed til verden

Her kommer teologen så på banen: Vi skal glæde os over Guds skaberværk, for ”kun skabesglæden kan motivere os” (s. 45). Vi skal gnide øjnene vågne og få øje på naturen som udtryk for Gud selv. Vi skal indse, at Guds ord ikke blot er bog-

staver i Bibelen, men at Gud også taler gennem mineraler, planter, dyr og mennesker.

Skal vi kunne bremse op og ændre livsstil, må det ske med en positiv motivation – kærlighed – og ikke på en negativ baggrund – frygt. ”Vi skal finde frem til en basal kærlighed til verden,” skriver Gregersen (s. 46).

Han tager livtag med den livsfjerne teologi, der ser Gud som højt hævet over Jorden og mennesker som kastet ud i en gudløs verden. I stedet plæderer han for en Gud, som er til stede i alt, som har skabt verden og er engageret i den og giver alting liv. ”Vi er således ikke kastet ud i en fremmed verden... Vi er velkomne i verden” (s. 51).

Derfor kan vi håbe, at Gud som skaber vil give os ”den opfindsomhed, der måtte ligge i naturens regenerative kraft, og den opfindsomhed, som vi mennesker måtte nå frem til gennem teknologiske innovationer” (s. 53).

Det lille livshjul flytter det store

Så er vi tilbage i klimarealismen, hvor den enkelte kan tage fat et sted, bremse op, ændre livsstil, spise mindre kød osv. og se de små ændringer som et lille bidrag til den store verdens forvandling.

Det handler nemlig om to livshjul, som griber ind i hinanden; det store livshjul er hele den vide verden, det lille den enkeltes nære livsverden. Det enkelte menneske kan ikke overskue virkningerne af det store hjul, og synes slet ikke at det rigtig flytter sig, men det gør det, hvis alle små hjul i systemet drejer rundt.

Det giver håb til handling.

”Klima, tro, håb og handling – Natursyn og kristendom” er redigeret af Kristine Kaaber Pors, Kirsten Grube Juul, Elisabeth Knox-Seith og Bent Bjerring-Nielsen og udgivet på forlaget Eksistensen.

Har Brødre- menigheden en klima-teologi?

Kristus kommer igen og skaber en ny himmel og en ny jord. Men det fritager os ikke fra at passe på naturen, samfundet og medmennesket her og nu. Det fremgår af en podcast med BDM's formand Jørgen Bøytler.

Tekst Svend Løbner, journalist

Brødre menigheden lægger vægt på Jesus som frelser. Men kan Gud som skaber så ikke komme lidt i skyggen? Og dermed skaberværket og omsorg for naturen? Har Brødre menigheden i det hele taget en klima-teologi?

Det spørger vi Jørgen Bøytler om i en ny podcast på BDM's hjemmeside. Bøytler er præst i Brødre menigheden i Christiansfeld, generalsekretær i Unitas Fratrum, den internationale brødrekirke, og formand for Brødre menighedens Danske Mission (BDM).

Jesus som verdens frelser

– Der er altid i Brødre menigheden et såkaldt kristologisk fokus, indleder Jørgen Bøytler og skærper spørgsmålet: – Handler det at være kristen kun om, at jeg selv skal blive frelst som én person? Eller er det noget, som har hele verden, hele universet inden for sin horisont? Det er klart, at det er det sidste, der gælder, fastslår han og henholder sig til historien:

– Den fornyede brødre menigheds grundlægger, Zinzendorf, talte om, at Jesus er ”Mein Schöpfer, mein Heiland”, min skaber, min frelser. Jesus er altså ikke isoleret frelser. Han siger selv, at han var til før alt andet. Han var derfor til stede ved skabelsen.

Mennesker har ansvar i verden

Hvad betyder skabelsesteologien for forholdet til klimaet?

– Vi er skabt til at være mennesker i en verden, på en pænt lille planet. Her er vi nødt til at forholde os til, at klimaet ændrer sig. Og at vi som mennesker har et ansvar, fordi vi er skyld i nogle klimaforandringer.

I Johannes' åbenbaring, får vi beskrevet et kommende Ragnarok, men også en ny himmel og en ny jord. Hvordan ser du den drøm ind i et nutidigt klimaperspektiv?

– Jeg tror på, at en dag vil Kristus komme igen for anden gang, og der vil blive skabt en ny himmel og en ny jord. Men hvis man bliver ekstremt meget fokuseret på den nye jord, så mister den nuværende jord jo sin værdi. Så er det eneste, man venter på, at den skal gå under, for at vi kan få det bedre.

– Kontekstualiseret teologi forholder sig til den verden, vi har, og den virkelighed, vi lever i. Vi må forholde os til, at vi bringer skaberværket i fare. Livet er en gave, Gud har givet os. Vi er sat til at forvalte naturen. Vi har ansvar for hinanden.

”Vi er nødt til at forholde os til, at klimaet ændrer sig,” mener Jørgen Bøytler.

*Lyt til podcasten
her: www.bdm-dk.dk/podcast*

Respice mistede sit h

17 familier mistede hus og hjem, da voldsom monsunregn fik Tanganyikasøen at bryde sig. Danske kirker hjælper gennem BDM.

Tekst Mads Refshauge Jakobsen, missionær

FAKTA

Vandstanden i Tanganyikasøen, der er kilde til liv og levebrød i tilstødende afrikanske lande, er langsomt steget siden begyndelsen af 2021.

I løbet af de sidste par måneder har vandstanden nået rekordhøjder, hvilket har udsat samfund og mennesker langs kysten for store oversvømmelser.

Den nuværende vandstand har nået det højeste niveau i 30 år og står nu 2 meter over median-niveauet.

Kilde: World-Water, der overvåger situationen med data fra NASA-satellitter.

Det var en almindelig aften i regntiden, og Respice Mbwilo ville gå hen og se til sin mark som så mange aftner før. Da han efterlod sin familie ved deres hus i Kipili ved Tanganyikasøens bred var alting godt; børnene legede, og hans kone lavede mad. Der var ikke noget som tydede på, at denne aften skulle blive markant anderledes.

”Den er helt gal – kom nu!”

Da Respice havde arbejdet i sin mark et par timer, ringede hans mobil. Det var hans kone, som udbrød: ”Den er helt gal herhjemme! Kom hjem nu!”

Forvirret og uforstående forlod han sit arbejde med det samme for at vende hjem. Og her blev han selv vidne til ulykken:

Børnene havde leget gemmeleg og havde det

sjovt, da et af børnene ville gemme sig i soveværelset. Til barnets store overraskelse flød der vand i rummet – næsten helt op til barnets knæ. Han skreg efter sin mor, som kom stormende ind i soveværelset. Forvirret kiggede hun rundt og opdagede et stort hul i gulvet, hvor vandet strømmede op fra. Hun ringede til Respice med det samme!

Hovedet fuldt af bekymringer

Da Respice nåede hjem, var naboer og bekendte i gang med at tømme hans hus for ejendele. For nu var gulvet oversvømmet i hele huset. Alt vand kom op gennem gulvet, selvom Tanganyikasøens bred lå 80-100 meter fra familiens hus.

En nabo lånte ham et værelse, hvor alle 6 familiedlemmer kunne sove mellem alle deres ejendele. Naboerne foreslog at de alle skulle tage sig en god nats søvn, inden de begyndte at tænke over, hvad de skulle gøre ved situationen.

us til vandmasserne

nganyikasøen til at gå over sine bredder.

Respice kunne ikke sove. Hans tanker fløj rundt i hovedet, fuldt af bekymring. Hvad skulle de dog gøre nu? Han havde ingen penge. Alt, hvad de havde sparet op, var gået til at tilså marken. Hans hjerte bankede helt vildt. Han kunne slet ikke finde ro.

Grundvandet stiger fortsat

Dagen efter begyndte med, at han besøgte de lokale myndigheder. Bagefter besøgte han familie, venner og bekendte. Men da det var regntid, var der ingen, der havde penge, tid eller overskud til at hjælpe ham. Myndighederne ville heller ikke hjælpe med noget, da de ikke går ind og hjælper ”bare” fordi et hus braser sammen.

Respice mistede modet, og vidste ikke, hvad han skulle gøre. Han og familien endte med at bo i naboens værelse i to uger sammen med alle deres ejendele. Vandet blev ved med at komme op igennem gulvet på hans hus, og huset gik mere og mere i forfald.

17 familier mister deres hjem

I ca. to uger var han den eneste, som havde problemer med vandet fra Tanganyikasøen. Men så pludselig begyndte det at regne voldsomt. Indenfor tre dage var søens vandstand steget så meget, at 16 andre familier også havde mistet deres hjem. Samtidig var hele Respices grund nu fuldstændig oversvømmet.

Disse tre dage ændrede alt i Respices situation. Pludselig ville myndighederne gerne lytte og hjælpe, for nu var det et landsbyproblem. De skrev derfor sammen med de 17 familier et brev til Løsning/Korning Kirker igennem BDM, og de gik med til at hjælpe.

Lokalt tilbød grundskolen nogle af deres tomme lærerboliger til de oversvømmede familier. Respice lejede et af disse steder sammen med hans familie. Der bor de endnu, indtil Respice kan få bygget færdigt.

FAKTA

BDM har hjulpet Respice og hans familie med:

- Ler til at bygge med i stedet for cement
- Tre sække cement til at dække fundamentet
- Håndværkere til at bygge fundamentet
- 3000 mursten
- Transport af mursten fra Kirando (16 km)
- Sand til cementen leveret med traktor
- Folk til at læsse mursten på og af traktoren
- Håndværkere til at bygge muren

Børnehjem giver håb til 'disse mine mindste'

Borgerkrig i Østcongo efterlod tusindvis af børn forældreløse. Brødrekirkens børnehjem i Uvira giver 300 forældreløse børn med handicap omsorg, sundhedshjælp og mulighed for uddannelse.

Tekst

Knud Elmo Knudsen,
frivillig medarbejder
og missionær

Kan I ikke komme op og hjælpe os?" Sådan lød det fra de tre udsendinge fra de tre små brødreminigheder i Uvira, som vi, en gruppe bestående af præster, evangelister og korsangere, for 15 år siden mødte under en evangelisationstur til Kalemie, som er hovedstaden i provinsen Tanganyika. Uvira ligger i provinsen Syd Kivu helt oppe i nordenden af Tanganyikasøen ved grænsen til Burundi.

Disse brødre havde tilbagelagt de 300 kilometer mod syd fra Uvira til Kalemie og brugt flere dage, dels til fods og dels til søs med de små rutebåde langs kysten, for at komme i kontakt med deres brødre og søstre sydfra.

Borgerkrig skabte nød og elendighed

De faktiske forhold var på det tidspunkt ret kaotiske. Østcongo var ved at komme sig efter en borgerkrig som havde kostet millioner af menneskeliv og sendt tusindvis af mennesker på flugt. Forholdene var endnu ikke stabile, og nød og elendighed herskede blandt dem, som var vendt tilbage for at genopbygge det, de havde været tvunget til at forlade.

Efter grundig forberedelse sejlede jeg sammen med en præst og en evangelist fra Kipili over søen og videre de 600 kilometer op langs Congos kyst til Uvira i nordenden af Tanganyikasøen. Efter 40 timer i ét stræk i en lille åben båd nåede vi Uvira. Vi sejlede med tre 200 liters benzintønder, da der hverken var mulighed for at tanke undervejs eller lægge til land på grund af lokale røverbander eller korrupte immigrationsmyndigheder.

Kirken tog sig af 300 forældreløse børn

Krigen og AIDS havde efterladt et utal af børn, som stod uden forsørgere, og da menighederne på det tidspunkt havde taget omkring 300 børn til sig, blev det hurtigt klart for os, hvilken hjælp, der var mest påtrængende i øjeblikket. Derfor blev aftalen, at vi ville arbejde på at få et børnehjem for forældreløse børn op at stå. Undervejs i projektet blev vi opmærksomme på, at der også blandt de forældreløse er en marginalgruppe, børn med handicap, som ud fra kulturelle betingelser bliver overset.

Uddannelse er for de fleste forældre i udviklingslandene et spørgsmål om investering – en pensionsopsparing til sikring af ens egen seniortilværel-

se. Da al undervisning er forbundet med betaling, bliver deres valg truffet ud fra hvem i børneflokket, de mener, vil kunne indfri deres forventninger. Hvis man derfor selv har en flok på 5-6 stykker og har taget et forældreløst barn med handicap til sig, vil dette barn uvilkårligt blive sidste prioritet.

Familiehuse, skole og kollegie

Ud fra disse omstændigheder valgte vi at prioritere denne gruppe børn højest og opførte derfor fem familiehuse hvor børnene, 10-12 drenge og piger blandede, kunne vokse op sammen med en 'mor' som en familie. Til børnehjemmet blev der opført en skole med plads til 300 børn som samtidig tjente som uddannelsessted for landsbyens børn. I den forbindelse blev der oprettet 60 fripladser for at tilgodese andre forældreløse i området. Både med henblik på behandling af børnene på børnehjemmet og som hjælp til de fødende kvinder i omegnen blev der opført en klinik, så de ikke skulle føde hjemme under dårlige hygiejniske forhold og uden professionel hjælp.

Børnehjemmet er i dag udvidet med et kollegie i Uvira, så de børn, der videreuddanner sig på højt

niveau, får mulighed for det. Hvor mange organisationer slipper børnene, når de når en bestemt alder, er det vores intention at hjælpe børnene frem til at være selvforsørgende. På nuværende tidspunkt er et af de første børn, der kom til børnehjemmet, i gang med første del af lægestudiet.

Håb til 'disse mine mindste'

Hvor det er muligt, forsøger vi at afhjælpe de fysiske handicap gennem ortopædiske operationer, men det primære mål er at uddanne børnene, så de trods deres fysiske handicap vil kunne gøre fyldest i deres samfund som nyttige og værdifulde samfundsborgere.

Gennem børnehjemmet og lignende projekter er det lykkedes at bringe dette håb videre til nogle af dem, som Jesus kalder 'disse, mine mindste'.

"Alt, hvad I har gjort mod en af disse mine mindste brødre, det har I gjort mod mig," siger han (Mat. 25:40).

Børn sammen med deres "mor" i et af familiehuse på børnehjemmet i Uvira.

Uden lægfolk, ingen menigheder

Her er nogle af de lokale medarbejdere, der gør det muligt for Brødrekirken i Albanien at arbejde i seks byer.

Tekst Svend Løbner, journalist

Brødrekirken i Albanien er vokset til seks kirker spredt ud over et område på størrelse med Jylland. Dena Fortuzi rejser som eneste præst i pendulfart for at betjene menighederne i Tirana, Bathore, Burrel, Lezha, Elbasan og Pogradec. Men det daglige arbejde med lektiehjælp, kvindegrupper og nødhjælp til fattige udføres af lokale lægledere og medarbejdere. Deres omsorg holder sammen på medlemmerne i den lokale kirke.

Laureta og Arben Bektasha leder menigheden i Pogradec. Parret brænder især for at hjælpe de mest fattige. Det var især et påtrængende behov under Covid-pandemien.

– Bare fordi man er et åndeligt menneske, kan man altså ikke nøjes med at gå i kirke om søndagen. Jeg vil gerne skabe udveje for dem, der kæmper og lider, siger Arben.

Og fordi folk kender hans passion, er det ham, de ringer til, når de har behov. Arben står også for den praktiske vedligeholdelse af Brødrekirkens lejrsted i Pogradec.

Shpresa Gjestila har været leder for menigheden i Burrel i 22 år. Hun har muslimsk baggrund og stiftede først bekendtskab med kristendommen, da hendes 14-årige datter tog hende med i kirke. Hun blev hurtigt involveret og hjalp til med forskellige opgaver.

– Det er meget tilfredsstillende at arbejde i kirken. Jeg nyder især at arbejde med børnene og fortælle dem bibelhistorier med billeder. En dag bliver de voksne, og så håber jeg, at de fortsat vil være en del af kirken.

Shpresa har døjet med dårligt helbred, men bøn og den rette medicin har hjulpet hende, så hun nu har det meget bedre.

Irena Xhaferri leder menigheden i Elbasan og har ansvar for kirkens børnearbejde. Hun er psykolog og står også for kirkens rehabiliteringsarbejde blandt børn med særlige udfordringer. Hun rådgiver også børnenes forældre.

– Jeg gør det for Gud og glæder mig over at kunne gøre noget godt for mennesker, enten de er troende eller ej. Det er vigtigt at børnene vokser op, kommer i arbejde og bliver integreret i samfundet.

Irena har haft mange børn i behandling. Flere er nu 18 år og er gået videre til andre af kommunens tilbud. Kirken samarbejder tæt med kommunen om hjælp til sårbare samfundsgrupper.

Qamile og Haxhi Murati leder menigheden i Bathore. Det har de gjort i 11 år, mens de var muslimer og inden Haxhi blev døbt i Brødrekirken, mens han stadig var såkaldt kulturmuslim.

– I 1991 fik jeg en bibel af engelske missionærer. Da jeg rørte ved den, fik jeg en fantastisk følelse. Jeg begyndte at læse i den og mærkede en form for kald. Jeg tror det var Gud, der tog mig ved hånden, så nu følger jeg bare efter, siger Haxhi.

Parret er et godt eksempel på religiøs mangfoldighed og betydningen af kirke og kristendom i et land med nyfundne religionsfrihed.

Fatbardha og Nikolin Papekaj leder menigheden i Lezha, der især rækker ud til det sårbare romasamfund i byens udkant. Fatbardha er sproglærer i albansk og engelsk og Nikolin er matematiklærer. De bruger begge deres fritid på at give lektiehjælp til udsatte børn.

– Min mand og jeg kan hjælpe dem ved at bruge de evner, Gud har givet os som lærere, siger Fatbardha, der blot ønsker at dele Guds kærlighed med romaerne.

– Men det er svært, når vi ser de svære forhold, de lever under. Vi kan slet ikke møde deres økonomiske behov, siger hun.

Elona Mandro er Dena Fortuzis højre hånd og samler trådene på Brødrekirkens kontor i Tirana. Samtidig styrer hun regnskabet og koordinerer kirkens børne- og ungdomsarbejde i de seks byer sammen med Dena Fortuzi.

– Det er ikke bare et arbejde, men en tilfredsstillende at undervise og hjælpe børn og unge til at klare sig i et trykt miljø, siger hun.

– Jeg er også glad for at rejse rundt til menighederne sammen med Dena. Her samler jeg børnene til undervisning, mens Dena holder gudstjeneste for de voksne.

Vagtskifte i stjernesalget

Erik Baun afløses af Carsten Winther efter 10 år i spidsen for salg af adventsstjerner.

Tekst Svend Løbner, journalist

Den 30. juni 2024 gik Erik Baun af som leder af Brødremenighedens adventsstjerner, de såkaldte Herrnhuter stjerner. Hans afløser, Carsten Winther, har overtaget stafetten og er allerede i fuld gang med lageroptælling, salg og forsendelse af de berømte stjerner.

Erik Baun var missionssekretær i BDM fra 1981 til 1986 og generalsekretær fra 2007 til 2014, hvorefter han har stået for salget af Herrnhuter-stjernerne siden BDM fik dem ”tilbage” fra Indre Mission for nøjagtig 10 år siden.

Hvad har været din bedste oplevelse?

– Der har været mange! Men en af dem er en tankevækkende overskrift i et blad med et interview med mig om stjernerne: ”Gaven, der aldrig byttes!”

Stjernen giver håb og viser vej

Stjernes symbolik betyder meget for Erik Baun:

– Den første jul efter min far var død

kom vi ud af kirken sidst på eftermiddagen og så en klar stjerne lyse på en ren blå himmel. Det var som om stjernen ville vise vej. Den lyste så klart, og der var ingen konkurrenter. Den viste bare: Der er en vej. Der er håb forude.

Hvordan har du det med at slippe stjernesalget?

– Det har jeg det forbavsende godt med. Og så hjælper det, at min afløser er en god mand på posten.

Vil lave noget fornuftigt

Erik Bauns afløser er Carsten Winther, der har baggrund i hæren og gik på pension som 60-årig for seks år siden.

– Jeg er jo nået til alder og skelsår, og derfor synes jeg, man skal trappe lidt ned. Det har jeg så gjort nogle år, og så har jeg fundet ud af, at det blev lidt kedeligt. Så nu vil jeg gerne trappe lidt op igen, fortæller han med et smil.

– Den måde, jeg skal arbejde på i det

her virke, passer mig rigtig fint, tilføjer han. – Det passer mig strålende at arbejde meget, når det er mørkt og koldt, og arbejde lidt mindre, når det er lyst og varmt.

Overskuddet batter noget i Afrika

Hvad glæder du dig mest til i den nærmeste fremtid?

– Jeg glæder mig mest til at komme rundt til vores gode forhandlere, møde dem og høre, hvad de kunne tænke sig. Og så glæder jeg mig også til at se det resultat, vi får ud af stjernesalget, nemlig en masse penge til missionsarbejde i Afrika. At det rent faktisk batter noget og fylder noget hos dem, der har brug for hjælp.

Carsten Winther er 66 år og bor i Hejlsminde med sin hustru Anette. Parret har to børn ”og en masse børnebørn”.

Erik Baun har nu overrakt stjernestafetten til stjernesalgets ny leder Carsten Winther.

'Tanzanias natur fik mig ned i gear'

Sara Uno arbejder som landmand i Danmark. Men som volontør i Tanzania lærte hun at sætte tempoet ned. Det omskiftelige vejr lærte hende at leve i nuet.

Tekst Sara Uno Nygaard Sørensen, landmand

I januar 2024 tog jeg turen til Tanzania for at være volontør på børnehjemmet Peter's House, Sumbawanga. Her fik jeg lov til at mærke, hvad det vil sige at bo i omgivelser, hvor naturen i højere grad får lov at diktere hverdagens gang og tvinger én til helt at komme ned i gear.

Meget vand på kort tid

Jeg ankom til Peter's House, mens det stadig var regntid i Tanzania. Vi kunne få meget store mængder vand på meget kort tid. Dog kom solen hurtigt igen, og glemt var alt vandet. Når det rigtigt regnede, gik det meste af Sumbawanga i stå, og alt indtog en form for venteposition. Hvis jeg var nede i byen for at handle, holdt jeg pause under et tag eller i en butik. Var jeg i gang med at lege eller spille med børnene på børnehjemmet udenfor, rykkede vi indenfor og ventede til regnen stilnede af. Man kunne aldrig rigtig vide, hvornår regnen kom, eller hvornår den forsvandt. Det tvang os til at leve i nuet og tage én time ad gangen.

Kreativitet med nye råvarer

Jeg ankom til børnehjemmet, som med hjælp fra både regn og sol, var fyldt med lækre og modne avocadoer lige ude i haven. På markedet i byen var alle boderne fyldt med friske råvarer fra de lokale marker. Jeg kunne ikke finde de samme ting, som findes i Rema 1000 i Danmark, og jeg blev derfor nødt til at tænke kreativt med de råvarer, som jeg havde til rådighed. Jeg fik mulighed for at prøve mad, som jeg ikke har smagt i Danmark,

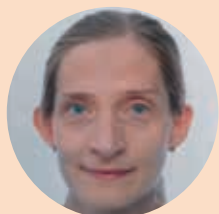
og udvikle og tilpasse de opskrifter, jeg havde med hjemmefra.

Husker at trække stikket

Jeg satte stor pris på at få lov til at leve det meget enkle liv og komme ned i gear. Jeg kan godt lide tanken om at bruge de ting eller råvarer, som er til rådighed. Hjemme i Danmark arbejder jeg som landmand på en gård med økologiske frilandsgriese. Her får jeg lov til at nyde Guds fantastiske skaberværk hver dag, når grisene skal passes i alt slags vejr. Hvor jeg ofte kører i et højt gear i Danmark, har mit volontørophold lært mig at jeg bør huske at trække stikket en gang imellem. Lige at stoppe op, tage en dyb indånding og sætte pris på alle de ting, jeg har til rådighed hver dag.

Sara omgivet af glade børn på Peter's House i Sumbawanga.

Tekst
Majken Pedersen,
læge

Glæde over skaberværket lærer os at beskytte det

ANDAGT:

*"Gud så alt, hvad han havde skabt, og han så, hvor godt det var."
(1. Mosebog 1,31a)*

Gud skabte alt. Himmel, jord, lys, planter, sol og måne, fisk og fugle, alle slags levende væsener. Og til sidst mennesket. Og Gud glædede sig over sit skaberværk! Han så at det var godt!

Når vi ser en solnedgang, et imponerende bjerg eller en smuk regnbue, kan vi også glædes og forundres over Guds skaberværk. Men Guds skaberværk er ikke begrænset til det smukke og imponerende. Gud har også skabt det mindste kryb og de grimme tidler. Gud kender alt i sit skaberværk ved navn.

Vi kender det fra os selv: en tilfældig fugl, der flyver forbi, eller en ukendt blomst i vejgrøften, som vi ikke lægger så meget mærke til. Men de fugle og planter vi kan sætte navn på, træder mere frem og får på forunderlig vis mere værdi. Gud kender alle blomster, fugle og dyr. Han har skabt det, og det er dyrebart for ham.

Det er dejligt og godt, at vi kan finde glæde ved Guds skaberværk. Når vi glæder os over noget og lærer det at kende, er det naturligt for os at passe på det, så godt vi kan. Og når vi ved, at Gud glæder sig over det, giver det endnu mere mening at passe på det.

Den sidste dag skabte Gud mennesket. Vi har værdi for Gud, og han kender os alle ved navn. Gud længes efter en relation til sit skaberværk. Den gode nyhed er, at han sendte Jesus til os, for at vi kan være i relation til ham.

Gud glæder sig over mennesket. Derfor må vi også glæde os over andre mennesker, beskytte og værne om mennesket som en del af Guds fantastiske skaberværk.

Priserne stiger 1. oktober - slå derfor til nu!

13 cm stjerne - plast med LED
Fås bl.a. i hvid, gul og rød/gul
Pris: kr 180,-

40 cm stjerne - papir
Fås bl.a. i hvid, gul og rød/hvid
Pris: kr 250,-

68 cm stjerne - plast
Fås bl.a. i hvid, gul og grøn
Pris: kr 535,-

Du støtter BDM, når du køber stjerner.
adventsstjerner.dk